

MAGYAR VENDÉGLŐS

ORSZÁGOS VENDÉGLŐSÖK, KORCSMÁROSOK, KÁVÉSOK, PINCÉREK, BORTERMELŐK ÉS A SÖRIPAR ÉRDEKEIT FÖLKAROLÓ SZÉKES-FŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK

— SZAKKÖZLÖNYE. —

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona, féltre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Felolós szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos

NIKHÁZY GÉZA.

Megjelenik minden hó 1-én, 10-én és 20-án.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapesten, VIII., József-körút 15. szám.

Jövő pénteki értekezlet folyó hó 22-én tartatik Borsody Sándornál, V., Lipót-körút 11. szám.

Folyó hó 29-én pedig Bernazáli Luigi vendéglőjében, VIII., Baross-tér 6. szám.

TARTALOM

A vendéglői szakképesítés. — *Tárca.* A lóverseny. — A munkaközvetítés ügye. — *Borgazdaságunk.* A főváros és a boritaladó. Fölhívás a bortermelőkhöz. Az olasz borvám. Az olasz bor ellen. Az olasz borvám kérdése. Az olasz borbehozatal. Kereskedelmi szerződéseink. A kádárok az olasz bor beözönlése ellen. A sátoraljujhegyi értekezlet. Borhamisító korcsmáros. III. fokú ítélet. *Egyetek, szövetkezetek.* — *Hírek.* Hymen. A Gellérhegy és vasútja. A Stefánia-út világitása. Hamis pénz a főváros környékén. Különös szövetkezet. Zsarolás. A nagyváradi „Bihar”-kávéház ügye. A szatmári Pannónia-szálló szétrombolása. A M.O.P.E. nagyváradi választmánya. — *Üzleti híreink.* — *Szerkesztői posta.* — *Hirdetések.*

A vendéglői szakképesítés.

A *Magyar Vendéglős* múlt heti számában közölt fenti című közlemény arra indít, hogy a hatalmas eszméhez én is hozzácsatlakozok.

Minden vendéglősnek be kell látnia, mennyire vitális érdeke odatörekedni, hogy a szakképesítés törvénybe iktattassék. Ennek törvénybe való iktatását pedig a közelebbi revisio alá kerülő ipartörvény tárgyalása alkalmával lehetne elérni, ha az érdekelt felek, az ország vendéglősei, kávéasai és korcsmárosai idejekorán mozdulnának meg s mint egy ember vala-

mennyien felébrednének a már károsá vált nembánomság letargiájából s minden eszközt megragadnának a nagy cél elérésére való minden előmunkálat megtételére. Mert ha a *Magyar Vendéglős* ezen életrevaló eszméjét diadalra akarjuk vinni és általa a jobb megélhetést előmozdító célt elérni akarjuk, ennek előkészítésére a szükséges előmunkálatokat kell megtenni. Ne várjunk mindent a kormánytól, főleg pedig azt nem várhatjuk a kormány intézkedésétől, amit elsősorban nekünk magunknak kell kidolgozni, megérlelni. Mi érdekelték tartjuk elsősorban kötelességünknek e tervvel a legbehatóbban foglalkozni és ha a képesítés ügyét az ország minden vendéglőse magáévá tette, annak törvénybe való iktatásának szükségét a kormányköröknél kellően megindokolni tudja, bizton számíthat rá, hogy a kereskedelmi kormány az ország e tekintélyes testületének jogos kívánságát nem csak megszívlelendi, de annak törvényerőre való emelését csakhamar elősegíteni is fogja. A vendéglői szakképesítés eléré-

sére való törekvésnek előmunkálatai pedig elsősorban abban áll, hogy az ország összes vendéglősei, kávéasai és kisvendéglősei együttes tárgyalás alá vegyék ezen mindnyájunkra nézve elodázhatlan ügyet. Az együttes tárgyalás pedig részben a *Magyar Vendéglős*-ben való hozzászólás által, főként pedig egy országos kongresszus egybehívása és megtartása által volna keresztülvihető.

A közszeretnek örvendő *Magyar Vendéglős* megtette ezen ügyben az első lépést és bizton hiszem, hogy a jövőben is lankadatlan buzgalommal fog közreműködni és fáradozni a további teendők megtételében. Ez kétséget nem szenved. Szükséges azonban, hogy a tisztelt kartársak a maguk részéről is hassanak oda, hogy a megrendített terv testet öltjön. Alakítsanak az ország minden városában bizottságot, amely kimondja a szakképesítés behozatalának tárgyalására szükséges országos kongresszus megtartását. Ennek megtörténtével a fővárosban kell úgynevezett központi bizottságot szervezni,

TÁRCA.

A lóverseny.

Irta: Kiss Pál.

Lóverseny van. Ilyenkor a budapesti kávéházakban a legkapósabb az olyan újság, amelyik sporttal bőven foglalkozik.

Vannak kisebb kávéházak, ahol a verseny idejére már várnak. Mert ilyenkor szeretnek a „sportférjak” a versenyt megelőző napon találkozni, hogy megvitassák az esetleges „esélyeket”. A borbély, a kereskedősegéd, a részletfizetésben dolgozó fiatal úgynökök, itt hányják-vetik meg az egyes futamok lovainak a leszámazását és képességét.

Természetesen az ilyen kávéház pincérjei is „sportsmanek”-ké vedlenek át. Guszti, a kávéház „zutrager”-ja is áhitattal hallgatja a „holtbizonyos” lovakat és megvan róla győződve, hogyha ő kimegy a versenyre, a zsebében levő árva húszkoronással megtízszerezeskedni. Habár az a húszkoronás már félig-meddig el van jegyezve egy ószeressel, aki cserébe egy vadonat új, uraságoktól levett fekete ruhát ad érte. De épp most hozza a postás a Wiener Allgemeine Zeitung legújabb számát. Elébe szalad a postásnak és a várva-várt újságot kabátja alá dugja, nehogy a lapot valamely türelmetlenül váró vendég el-

kapja tőle. Azzal a kávéház egyik félreeső zugába megy. Első dolga megnézni, mit „tippel” a lap. Pompás! összevág az ő „tipp”-jével. Átolvassa még az újság véleményét és akkor hamar berámazza a lapot és viszi a legjobban értő „sportsman”-nak, kinek a többi türelmetlenkedőkkel, ő is háta megé áll és áhitattal nyeli annak minden szavát.

Azallat gyűlnek a vendégek. Persze Gusztinak most nem az a gondja, hogy ki mit iszik, az ő feje tele van Jacobinus, Viglány, Never in doubt és Sushinnekkel.

Amint a mutató közeledik a 3 órához, Guszti izgatottsága nőtön-nő s minden vendéget, amelyik ilyenkor még jön, inkább a pokolba kívánná, mint ott.

Végre háromnegyedik. Már tovább nem bírja. Elhatározza hát, hogy ő bizony kimegy a versenyre, ha mindjárt üzletbe kerül is. Odamegy tehát a főpincérhez és alázattal kéri, hogy engedje őt ki a versenyre, amit a főpincér nem hajlandó megtenni. De Guszti csak nézi az órát. Lelkével teljesen ott van a versenyen s nem bírván a zsebében levő „biztos tippel” a versenytől elmaradni, az udvaron keresztül onon ki az utcára. Itt megáll, pénzét olvassa azután a legelső villanyosra kap, amely a versenyre sietőkkel lévén tele, meg sem állt a várva-várt állomásig.

Elsőnek Guszti ugrott le, mint akit kergetnek szaladt a versenyutcán végig. A jegyet hamarosan megváltja, gomblyukába akasztja és fut boldogan a pályára. Szalad nézni, mely számok vannak felhúzva. Megvan! Fut az ő lova. Fut a totalizátorhoz, kezében a tizkoronával. De őh végzet! Abban a percben lecsengettek. Tehát az első futamot mégis lekéste. A dombra futva, szemét merően a lócsoporthoz irányítva, visszafojtott lélegzettel látja, hogy az általa megtenni óhajtott ló vezet, sőt első lett. Guszti a legkeserűbb szemrehányásokkal van eltelve önmaga iránt is. Ide-oda futkosva, hallgatja a véleményeket.

— Biztos tizszeres, — mondá az egyik.
— Micsoda? Tizszeres? Lesz az húszszoros is.

— No én nem adom huszonöttszörösért se a „tikke”-met! — mondá boldog ábrázattal egy fiatalember, akiben fekete máslijáról, fehér ingéről és smokingjáról Guszti mindjárt felismerte, hogy pincér.

— Én is azt akartam tenni, mondá Guszti — de lecsengettek. Későn jöttem. Az egészet annak a bitang Józsi főpincérnek köszönhetem. A disznó nem engedett el egy negyedórával előbb.

Úgy látásból az új kollega is ösmerte Gusztit. Így megbarátkozva mennek a pénz-

amely a vidéki bizottságok véleményét egybegyűjtén és a kongresszus előmunkálatait előkészítén. Az országos kongresszus megtartásának megállapítása után az összes vidéki bizottságok kebelükből delegátust választanak, akik a központban megtartandó országos kongresszuson az ország összes vendéglősét, kávéját és kisvendéglősét képviseli. E kongresszus lesz hivatva a képesítési ügyekben hozott határozatok végleges kidolgozására, melynek eredménye a törvényhozás elé nyújtandó felirat leendő.

E feliratban bő körülírása legyen a vendéglői szakma régóta tapasztalható és mindenki által ismert mindazon bajoknak, amelyek megszüntetésére csupán a szakképesítés leendő hivatva. E feliratról a törvényhozás látni fogja, hogy a vendéglősök képesítését az országos kongresszus útján az ország összes érdekeltjeinek életkérdése nyílvánul és hogy ezen égetően szükséges képesítés keresztülvitele iránt az ország összes vendéglősei szólaltak fel. Ily országos mozgalom láttára nemcsak lehetetlen a siker, de bizton remélhető, hogy a legmagasabb körökben is szükségesnek fogják látni a vendéglői iparnak képesítéshez való kötését.

Föl tehát az üdvös munkára! A *Magyar Vendéglős* készséggel nyújtja terét az üdvös ügy megvitatására. Minden szakmabeli érdeklődjék ezen fontos ügy iránt és e lap útján folytatott eszmecserevel ébresszék fel az általános érdeklődést.

Érdeklődő.

Midőn cikkíró urat az eszme megvilágításáért üdvözlöljük, a magunk részéről is felhívjuk t. kartársainkat, hogy a szakképesítés ügyét magukévá téve, e kérdéshez lapunkban hozzászóljanak.

Szerk.

A munkaközvetítés ügye.

Az e tárgyban írt első közleményemben kifejtett folytatásaként szükségesnek tartom azon érveléseimet, hogy a munkaközvetítés kérdésének helyes és célirányos megoldása csakis a M. O. P. E. kebelében oldható meg, ezáltal indokolni kívánom. Dacára, hogy érveléseim megdöntésére már eleve vélem hallani a sokoldalról jövő ellenszólást, nyíltan és bátran állítom ma is és mindig, hogy a mi munkaközvetítési ügyünk kérdésének a megoldása kizárólag a M. O. P. E. kebelében oldható meg. — És pedig azért, mivel ezen vitális kérdés megoldásának legfőbb alapelvei és sarkalatos programfeltételei már az egyesület alapszabályaiban egész világosan bennfoglaltatnak.

Ezen alapszabályok intézkedésükkel nemcsak a közvetítést, hanem a tisztességes pincéri kar hírnevét rontó és a nagyközönséget megtévesztő kontárseregnek terünről való leszorítását is célozzák.

Ennek a veszedelmes söpredéknek a távoltartására és ezen iparágak terén való további térfoglalásuk és működéseik lehetetlené való tételére kell törekedni és pedig kapcsolatosan a munkaközvetítés kérdésének a megoldásával. Legalkalmasabb és leghathatósabb eszköz tehát erre a M. O. P. E. Hogy miért rovom ezt a feladatot az Orsz. Pincéregyesületre, elmondom, nehogy országot emiatt támadás érjen.

A Magyar Országos Pincér Egyesület létesítésének eszméjét a munkaközvetítés és a pincéri szakfoglalkozás terén dúló rendszertelenség szülte évtizedekkel ezelőtt. Mondhatni, a nyugdíjintézmény eszméjével egyszerre született és azzal egyszerre is szállt a mozgalom szárnyain hódító körútjára. — Az egyesület akkori intéző körei — nem tudom mi okból — a munkaközvetítés kérdését kikapcsolták a mozgalomból. És így ez az igen fontos és a pincérség ezen létfeltételének biztosítékát képező eszméje, hosszú időre elveszett az okoskodások halmazában. De utóbb újabban indított országos mozga-

lom ezen eszmét ismét felszínre hozta és aktuálisá tette.

Ma már a munkaközvetítés ügye rendezésének eszméje országos egyesületté alakult. Hogy ezt az egyesületet a pincérek alakították, az csak természetes, mint az egész emberiséget vezérlő, természetes ösztön törvényeinek a kialakulásai. Hiszen az ember életfentartási szükségénél fogva, életfejlődésében, működésében, boldogulásának eszközeit kutató munkájában, az őt gátló akadályok elhárítására törekszik. És amint áll ez egyesekre, úgy áll ez az összeségre nézve is. Tehát a pincérség is gátolva és akadályozva érezte magát életfejlődésében és boldogulásában. Ezen akadályok elhárítása céljából tömörültek, társultak, hogy egyesített erővel, olyan erőmennyiséget képezzenek, amelylyel képes lesz az útjában álló akadályok elhárítására. A pincérségnek ezen természetes tömörülése tehát nemcsak célszerű, hanem emberileg nagyon is jogos volt. Jogos tehát az a törekvése is, hogy ezen általuk létesített intézmény keretében óhajtja a pincérség legvitálisabb ügyeinek kérdéseit elintézni, tudniillik a munkaközvetítés ügyét is.

A munkaadók egész emberöltőn át mitsem tettek munkásaik érdekében, sőt őszinte nyíltsággal meg lehet mondani, hogy egyedül a munkaadó főnökök az okai annak, hogy a pincéri foglalkozás cégére alatt minden más iparágaktól száműzött munkakerülők és kétes existenciájú elemek a vendéglős és kávéipar terén tért foglalhattak s még ma is tért foglalnak. Mert amely ipar magának megfelelő, bizalmas, szakképzett és tisztességes munkásokat nevelni nem tud vagy nem akar, ott nemcsak a munkások erkölcsi tekintélye süllyed, hanem süllyed az ipar tekintélye is és a nagyközönség bizalmatlan lesz iránta. Ez az, ami a pincérségben felkeltette az önérdetet és valamennyit sorompóba szólította. A nagyközönségről támad bizalmatlanság, mely a pincéri foglalkozást teljesen nullificálta. Látván ezt a pincérség jobb elemei, érezte annak súlyos voltát is. És tisztán áll előttük a jövő képe, hogy ez az osztály

tárhoz. Guszti a korlátnál várta, míg az új barát, felvette a pénzt. 10-re 150. Tehát 70 fttal volna most több pénze, ha le nem késik. De azzal vigasztalta magát, hogy majd behozza a másik versenyben. Eppen húzzák fel a számokat. Guszti előveszi a Pesti Hirlapból kiszakított programot és jegyez. A lovak megcsinálják a „próbagallop”-ot és azzal szép lassan mennek ki a „start”-hoz. Guszti kiválaszt egy szép fekete kancát, megnézte a nála levő jegyzékben mindennemű esélyeit és meglegedve jó formájával elindult a kasszához — megtenni. — Na gondolja magában, ha ez bejön, jól fog fizetni. De nini! Itt jön az előbbi szerencsés kollega.

— Mit tesz kollega úr?

— Én a hatost. Cs ön?

— Én a 14-est akartam.

— Ne dobja ki a pénzét. Tegyen a hatosra, — mondván és szaladt egy másik fiatalember után.

Guszti megállt, megint elővette jegyzékét. Megnézte, hogyan futott legutóbb a hatos. Azzal hamar megváltotta a hatos számot. — Most reményekkel telve, ismét megy a dombra, hogy a „start”-ot lássa. Az ő lova nyugodtan áll, ellenben a 14-es mindig ki akar törni. Guszti izgatott. Egyszerre ezer torok kiáltja „start!” . . . Csengetés, kiabálás. — Szorits! Adams! s a többi szokásos

kiabálások közepette megszólal a bírói csengetyű, a versenyt lefutották. Mindjárt ki is tették a számokat. 1—14. 11—6.

Gusztival egyet fordult a világ. — Szent Isten! Hát az a ló jött be, amit ő akart megtenni.

— Na ez jól fog fizetni! — mondják a mellette állók.

Guszti csak áll a helyén, mint egy cövek, és halotthalványan nézi azt a kevés boldogot, akik szaladnak a pénzért . . . De mi ez! Az új kollega is szalad. — Guszti utána iramodik. A korlátnál el is éri.

— Hát maga nyert?

— Hogyne, hisz „holtbizonyos” volt.

— Nekem azt mondta, hogy a hatost tegyem.

— Azt hát, de lebeszéltek. Kerestem is magát, hogy a 14-et tegye, de nem találtam.

— Mit fizet? kérdé Guszti szomorúan.

— 10-re 500.

Szegény Guszti másodszor is csalódottan, szomorúan elballagott. Belenyúl zsebébe, megnézi megvan-e még a másik 10 koronás és azzal a határozott szándékkal jegyzi a 11. futamot, hogy most az először kiválasztott lovat teszi meg.

Csakhamar kiválaszt egyet és senkire se hederítve, megy a kasszához és odaadja az

utolsó 10 koronást. Zsebrevágva a jegyet, megy vissza a helyére, ahonnan legjobban lehet látni. Amíg ott állt és várta a startot ismét az a kiabálás, csengetés és ismét egy csalódással több . . .

Guszti végképpen lesújtva átkozódott. Belenyúl a zsebébe, hogy mennyi pénze maradt. Szerencséjére idejövet a tűzsfólt villanyos nem fizetett s így még hét krajcárja maradt. Forró homlokát megsimogatva, hazafelé indult. A Csömöri-úton villanyosra kap. Most nincs olyan szerencséje, mint idejövet, a jegyet meg kellett fizetni s így egy krajcárral a zsebében ért el az üzlethez.

A villanyosról leugorva, mint akivel semmise történt, beoson a kapun keresztül az üzletbe. A kártyaszobában, ahogy a kalapját a szokott szegre akasztja, meglepetten látja, hogy ott egy ösmeretlen kalap csúng. Bal-sejtelem fogta el és kérdésére az ott tartózkodó takarítónőtől megtudta, hogy a kalap az új pincéré.

— Azt mondta a főpincér — tévé hozzá — hogy ne merje magát előtte mutatni.

Guszti sarkon fordul és fületövét vakarva morogja:

— Ilyen az én szerencsém!

a népek harcában el fog bukni, ha a bajokat idejében nem orvosolják. Mert az megdönthetetlen igazság, hogy amely osztály magának megfelelő társadalmi vagy szaktekintélyt szerezni nem bír, a műveltségi fejlődésekkel lépést tartani nem tud, foglalkozását fejleszteni nem képes, a társulási szellem és az összetartozandóság érzéke benne fejletlen, létfeltételeinek biztosítására nem törekszik, annak az osztálynak nincs létjogosultsága és el kell buknia. És mi volt mindezen bajok okozója? a rendszertelenség, mely a munkaközvetítésben gyökeresedett. Akkor tehát, amidőn ezen ügyek rendezése céljából országos mozgalom indult meg egy országos pincéregyesület létesítése tárgyában, az az alapelv vezetett, hogy ezen országos intézmény keretében legyen a munkaközvetítés kérdése megoldva. És pedig akkép, hogy az egyesület alapszabályaival mint egy határfalat kell vonni a pincéri szakfoglalkozás körül, hogy oda kétes existencia, vagy kontárelem be ne tolakodjék többé. A M. O. P. E.-nek tehát legfőbb célja a munkaközvetítési ügy akként való megoldása, hogy azzal úgy mindkét ipart, mint a pincérkart megtszíttsa a sa lakotól. Az egyesület kötelekébe csak olyan pincér léphet, ki fedhetlen előéletű és pincéri foglalkozásának három éven át való gyakorlását okmányilag igazolja.

Továbbá kizárja tagjai sorából azokat, ki valamely büncselekményt elkövet és szakmabelileg megbízhatatlan. — Mint-hogy az egyesület a munkaközvetítést is gyakorolja és hogy csakis tagjait helyezi el, önként következik, hogy mindazon egyének, kik mint pincérek, — s így szakbeli megbízhatatlanság, mint erkölcsi magaviseleteiknél fogva, a pincéri szakfoglalkozás gyakorlására érdemtelenné és mindkét iparnál alkalmazhatatlanná váltak, — az egyesülethől történt kizárásuk vagy felvételük megtagadása következtében, minden további következmények nélkül leszoríttatának a gyakorlati térről.

Ily módon megszabadulna úgy a vendéglős és kávéipar, mint a tisztés pincérkar a sok individuumtól, anélkül, hogy erősebb rendszabályokat alkalmaznánk. Tehát itt megvan az eszköz és az alkalom arra nézve, hogy a két legfontosabb ügy, mint a pincérségnek és a vendéglős, szállodás- és kávéiparoknak mélyen életükbe vágó két legfőbb kérdése megoldást nyerjen. E két kérdésnek illetlen való megoldása semmiféle anyagi áldozatot nem ró a főnöki karra, ellenben előnyösebb és hasznosabb bármilyen más megoldási metódusnál. Feltéve, hogy úgy az igen tisztelt ipartársulatok, mint az összes főnöki kar egyetért abban, hogy ezen iparok munkásügyei a mai kor művelődési fejlődésének, valamint a mai kor igényeinek megfelelően nyerjenek megoldást, hogy úgy a főnöki kar, valamint a pincérség jogos igényeiknek minden tekintetben megfeleljen. — Akkor más megoldási módokról felesleges beszélni is. Mert még egy olyan megoldási mód nem létezik, ahol úgy a munkaadók, mint a munkások érdekei annyira respektáltatnának, mint a M. O. P. E.-nél, ahol mindkét fél teljes kielégítésére törekednek, úgy erkölcsileg, mint a megkívánt szakképesség tekintetében.

Azt hiszem, felesleges tovább is indokolnom, hogy miért tartom előnyösebbnek mindkét iparunkra nézve, ha a munkaközvetítést nem az állami intézmény keretében, hanem M. O. P. E. kebelében

oldják meg. Most már csak arról lehet szó, hogy tulajdonképen hajlandók-e az igen tisztelt ipartársulatok, valamint a t. főnöki kar a pincérségnek segédkezel nyújtani arra nézve, hogy úgy a két ipart, valamint a tisztés pincérkart a salaktól megtisztítva és minden tekintetben megfelelő munkáskart teremtsen s szolgáltatáson iparunknak.

Kalmár Fábán.

BORGAZDASÁGUNK.

A főváros és a boritaladó. A fővárosi statisztikai hivatal által szolgáltatott adatokban, melyek az imént bocsátattak nyilvánosságra, sok érdekes számra akadunk az 1901. évi adóbevételére nézve. Ezek közül minket közelebből a boritaladóra vonatkozó adatok érdekelnek. Ismeretes, hogy a borfogyasztás nálunk általában szánalmasan csekély, de azért a városokban még mindig nagyobb, mint a vidéken. Legnagyobb az átlagos fogyasztás persze az oly városokban, ahol a vidéken sok bor terem (Pozsony, Pécs, Székesfehérvár stb.), de azért a főváros fogyasztása még mindig jóval nagyobb az országos átlagnál. Az 1901. évben az állam és főváros számlájára együttesen 3.774,107 K. folyt be boritaladó címén, ami 13 ezer K.-val kevesebb volt, mint az előző évi bevétel, dacára a lakosság rohamos szaporodásának!) Ugyanazon idő alatt a szeszadóbevétel 11.963.410 K.-ról 12.463,741 K.-ra, a söradó-bevétel pedig 10.440,489 K.-ról 12.948,640 K.-ra emelkedett. Vigyis a bor-és mustadó utáni bevétel, dacára a horribilis magasságú adónak, amit a fővárosban szednek, (Körülbelül 16 K. hl.-kint!) igen csekély, mert a közönség mindjobban idegenkedik a bortól, melynek provenienciáját nem ismeri. Mindazonáltal a fővárosban szedett boradó óriási hányadát képezi az országos bevételnek. Ugyanis az egész országban a fiskus boritaladó címén 1900-ban csak 16.146,049 K.-át, 1901-ben pedig 16.004,646 K.-t (mily jelentékeny csökkenés!) volt csak képes behajtani, úgy, hogy ebben az összegben a fővárosi polgárság 21·8%, illetve 21·9%-kal részesedik. Vigyis míg a főváros lakossága alig teszi ki 5% -át a szorosan vett Magyarország összlakosságának, addig boritaladó-bevételnek. Meg vagyunk győződve, hogy kellő intézkedések mellett, melyek között elsőrendű a boritaladó leszállítása, a másik a közönségnek feltétlenül bizalmat érdemlő, természetes borral való ellátása, a fővárosi borfogyasztást rövidesen lehetne a mainak háromszorosára emelni.

Főlhívás a bortermelőkhöz. A bortermelők és borkereskedők országos szövetsége felhívást intézett Magyarország bortermelőihez, borkereskedőihez és mindazokhoz, akik a borgazdaság iránt érdeklődnek. Ebben a felhívásban elmondják, mily csapás volt az országra a borvámklauzula, hogy mily nagy veszedelem fenyegeti az ország bortermelését, ha igazak az új olasz szerződésről elterjedt hírek. Nincs tehát vesztegetni való idő. Félő, hogy kormányunk minden jóakarata mellett is, borgazdaságunkat nem lesz képes kellő védelemben részesíteni. Kötelességünk tehát oda hatni, hogy kormányunk a kereskedelmi szerződés tárgyalásakor hatalmas, egységes közvéleményre támaszkodhassék, amely elemi erővel lép sorompóba borgazdaságunk követelményei: a maximális borvám-tétel változatlan megtartása mellett. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége fennállása óta mindenha e követelések érvényesülése érdekében szállott síkra, s nem fogunk nyugodni, amíg a győzelmet ki nem vívtuk és meg nem vetettük alapját bor-

gazdaságunk üdvös fejlődésének, gyarapodásának. E célra szükségünk van a borgazdaság összes tényezőinek legbuzgóbb támogatására s mi azzal a fölhívással fordulunk Magyarország bortermelőihez, borkereskedőihez es minden érdekeltéi körhöz: támogassák akciónkat, csatlakozzanak hozzánk, menesszenek küldöttséget a kormányhoz és követeljék borgazdaságunk megvédését. Megkérjük az összes törvényhatóságokat, gazdasági egyesületeket, hegyközségeket, kereskedelmi kamarákat, bortermelő és kereskedelmi egyesületeket, járjanak el hasonló értelemben a kormánynál és szólítsák föl mindazokat az országgyűlési képviselőket, akiket bortermelő vidékek küldöttek a parlamentbe, hogy az összes parlamentáris segédeszközök igénybevételével hassanak oda, hogy Magyarország bortermelése és borkereskedelme jogos védelemben részesüljön. Ne tétovázzunk! Egyestüljünk e jelszó alatt: „Nem kell nekünk külföldi bor!”

Az olasz borvám kérdésében a földművelésügyi miniszteriumban bizalmas értekezlet volt, amelyen Tallián Béla földművelésügyi, Lukács László pénzügyi és Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, valamint Dobokay és Ottlik miniszteri tanácsosok vettek részt. E bizalmas értekezlet eredményét, hír szerint, közlik Goluchovszki gróf külügyminiszterrel, aki Abbáziában Tittoni olasz külügyminiszterrel, ha szó esnék ez alkalmal a borvámról, közölhetné a magyar kormány álláspontját. Miraglia szenátor különben, mint Bécsből jelentik, legközelebb Tisza István gróf miniszterelnökkel, továbbá Tallián Béla és Hieronymi Károly szakminiszterekkel szándékozik tárgyalni.

Az olasz bor ellen. A magyar bortermelők és borkereskedők országos szövetsége nagy mozgalmat indított az olasz bor kedvezményes vámja ellen. A szövetség küldöttsége ez ügyben memorandumot adott át a miniszterelnöknek s fölhívást intézett a mozgalom érdekében az összes bortermelőkhöz. Tisza István gróf miniszterelnök a nála járt deputációnak megnyugtató választ adott s megígérte, hogy a magyar bortermeléseket teljesen meg fogja védelmezni. — Nagyváradról jelent levelezőnk: Az ország egyik legnevezetesebb bortermelő vidékén, az Ermellék fővárosában, Székelyhidon gyűlést tartott a község képviselőtestülete, amelyen Molnár Ákos országos képviselő előterjesztésére elhatározták, hogy a képviselőházhoz föliratot küldenek az olasz bor-behozatal ellen. A föliratban kéri, hogy az Olaszországgal kötendő kereskedelmi szerződésben az olasz bor vámját, minden kedvezmény kizárásával, hektoliterenkint negyven koronában szabják meg. A fölirat elmondja, hogy a szőlőgazdák nagyrészt kölcsönpénzzel állították helyre szőlőiket, a jövedelmezőség azonban a várakozásnak nem felel meg. Alig érkezett el a kölcsön visszafizetésének kezdete, a gazdák fizetéseképtelensége máris föltűnő százalékkal nő. Pedig a jövőben még nagyobb lesz az ország bortermése, mert most teljesen új területen: homokos talajon is szőlőt ültettek; mi lesz hát a gazdákkal, ha az olasz bor versenye megmarad? Ezért is kérnek a törvényhozástól és a kormánytól sürgős oltalmat.

Az olasz borvám kérdése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok borkereskedői szakosztályának küldöttsége, amelyben Schreyer Jakab dr. főtitkár vezetésével Jálcs Ferenc, Abelesz Zsigmond, Oppenheim Emil, Balla Zsigmond, Zwack Ákos, Dietsl Viktor, Steiner Mihály és Bartha Sándor vettek részt, ma tiszeltet a kereskedelmi miniszternél és átnyújtotta azt az emlékiratot, amelyet az olasz borvám kérdésében kidolgozott. A küldöttség vezetője szóval is előterjesztette azokat a veszedelme-

ket, melyek a kereskedőkre és a termelőkre nézve egyaránt előállanak, ha az olasz bornak különleges kedvezmény adatnék. Ami különösen a borkereskedelmet illeti, a küldöttség vezetője utalt arra, hogy a kereskedelem felhasználva a külföldnek a magyar bor iránt ismét mutatkozó jogosult bizalmát, azzal való megfelelő összeköttetések fűződnek és hogy a fáradozás meghusítottatná, ha az olasz bor, vagy annak egy nem különleges kedvezményben részesítették és illetve mérsékelt vám mellett hozhatnák be. Arra kérte tehát a kereskedelmi minisztert, hogy az Olaszországgal kötendő végleges szerződésnél az olasz bornak semminemű különleges kedvezmény ne engedessék. A miniszter válaszában kijelentette, hogy e kérdéssel a kormány még nem foglalkozott és így abban állást sem foglalhat. Ugyanez a küldöttség ez ügyben a miniszterelnöknél és a földművelésügyi miniszternél is tiszteltgett.

Az olasz borbehozatal. Az Olaszországgal kötött ideiglenes szerződés értelmében a borbehozatal januárban még a régi 3·20 aranyforintos vám mellett volt behozható. Ez engedmény következtében január folyamán még 30.339 mm. olasz bort hoztak be, tehát több mint 5000 métermázsával kevesebb, mint tavaly januárban, amikor 35.804 mm. olasz bort hoztak be. Ezzel most, reméljük, örökre bezáródott az olasz bor tömeges behozatala és a magyar bortermelés föl fog ismét virágozni. Januárban összesen behoztunk 63.892 mm. idegen bort, de kivittünk 65.772 mm. mazzást, tavaly januárban 57.325 mm. volt az összes behozatalunk és 66.878 mm. bor a kivitelünk.

Kereskedelmi szerződésünk. Egyképpen fenyeget fejként fölött a német s az olasz kereskedelmi szerződés. Amannál a tárgyalások elhúzódása arra vall, hogy kormányok mégis csak tartanak az eléjük torló törvényes akadályoktól. Legalább erre következtethetünk abból a nagy titkolózásból, amelybe az eddigi tanácskozások eredményét burkolják. Az olasz szerződésnél már közvetlenebb a veszedelem. Az olasz kormány Budapestre is elküldött szövegét, Miraglia szenátor nagyon is nyílt ajánlatot tett. A legújabb hírek szerint, csupán a San Severo nevű apuliai borból szeretnének évenként 200,000 hektolitert a régi kedvezményes vám mellett behozni, a többi borfajtánál lemondanak a kedvezményről. Ennek ellenében kívánják a déligyümölcs, szárított gyümölcs és főzelékek vámjának leszállítását. Hát ebből eléggé megérthetjük, hogy az olaszok nem estek a fejük lágyára. A silány borfajták elejtésével a házasításra legalkalmasabb apuliai bort akarják beprotezsálni s a magyar gyümölcs és főzeléktermelést szeretnék továbbra is lehetlenné tenni. Milyen okosak az olaszok, annyira óvatosak mi is vagyunk. A számításainkkal hamarosan tisztában lehetünk. Ha teljesítjük, amit ők kívánnak, a magyar bor és kerti gazdaságról lemondhatunk. A magyar bortermelők és borkereskedők országos szövetsége már is erős mozgalmat indít az olaszok törekvése ellen. De ehhez csatlakozniok kell a gazdasági egyesületeknek is. Az Omge. ugyan hallgat, de ne várják a gazdák az ő jeladását. Mozogjanak maguk, mert egyik legfontosabb existenciális érdekük forog kockán s ha hallgatnak, elvesztek.

A kádárok az olasz bor beözönlése ellen. Az olasz bor beözönlése nem csak a bortermelő-gazdákra nézve káros, de nagy mértékben veszélyezteti az ország mintegy 4000 kádárpárosának existenciáját is. Az olasz borral egyidejűleg minden külön vám nélkül bejövő hordók mennyisége megközelíti azt a mennyiséget, amelyet az ország összes kádárpárosai évente termelnek. Az itt rekedt silány

gesztenyefából készült olasz hordót potom áron vesztegetik el a bortügnökök, ami egyenesen kizárja azt, hogy a kádárpárosok fölvehessék a versenyt velük. A budapesti kádárpártestület ez okból fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben kéri, hogy az Olaszországgal kötendő szerződésben a kádárpárosok érkei is megvédessék, — s ha a borvám kedvezmény fölélesztését elkerülni nem lehet, állapítsassék meg, hogy a hordó, mint iparcikk, a borbehozatalnál külön, nagyobb vám alá essék. Grossmann Miksa hordógyáros, az ipartestület elnöke, a budapesti kereskedelmi kamarához intézett beadványt, amelyben állásfoglalásra kéri föl a kamarát, a mellett, hogy 1. Olaszországnak a borvámkedvezmény kádárpárunk érdekében is ne adassék meg. 2. Ha bizonyos mennyiség behozatala megengedtetnék, ezt csak tartányokban lehessen behozni. 3. Ha a hordóban való behozatal mégis megengednék, úgy a hordóért külön, nagyobb vámot szedjenek.

A sátoraljaujhelyi értekezlet. A tokaji borvidék részére alkotandó kivételes rendszabályok megállapítása ügyében — mint már említettük — f. hó 10-én tartott meg Sátoralja-Ujhelyen a nagygyűlés, mely iránt nemcsak a megyében, de országszerte is nagy érdeklődés mutatkozott. Az a nagyszámú visszajelzés, amit úgy bel-, mint külföldön tokaji bor nevével elkövettek, a legszigorúbb övrendszabályok életbeléptetését követeli meg, ha a tokaji-hegylajai termékek teljes árdevalvását megakasztani akarják, mely viszont az ottani szőlőbirtokosság tönkretételét hozná magával. Az öttagú bizottság, mely az új rendszabályok tervezése céljából dr. Láczy Sz. László elnöksége alatt kiküldetett, igen derekasan oldotta meg feladatát s ezáltal az ügy érdemleges elintézését ténylegesen megkönnyítette.

Borhamisító korcsmáros. A belügyminiszter *Ungerleider* Soma korcsmáros, egy lakost mesterséges bor forgalomba hozatala miatt 600 kor. pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 30 napi elzárásra ítélte és a 978 kor. 90 fillér hiányzó borérték, 42 kor. 10 fillér megvizsgálási és eljárási, valamint a felfemerülő tartási költséget viselésére kötelezte, hogy a jogeros ítélet az illetékes borenőrző, valamint a borvizsgáló bizottsággal közöltessék és vádolt költségre a *Borászati Lapok*-ban és az *Egri Híradó*-ban közzétéssék. Ez a jogeros harmadfokú ítélet az első és másodfokú ítéletekkel együtt lapunk mai számában egész terjedelmében olvasható.

III. fokú ítélet. Másolat. Szám 5620/1903. III.-cz. kih. Magyar kir. belügyminiszter. Hevesvármegye közönségének Eger. *Ungerleider* Soma egy lakos korcsmáros ellen mesterséges bor forgalomba hozatala miatt folyamatba tett kihágási ügy vádolt és a borenőrző-bizottság elnöke felelőssége folytán felülvizsgálván, a következő III. fokú ítélet hozott: A vármegye alispánja által 1903. évi március hó 13-án 4425. sz. alatt Eger város rendőrkapitánya elsőfokú ítéletének helybenhagyásával hozott másodfokú büntető ítélete indokainál fogva oly módosítással hagyatik helyben, hogy vádolt büntetése az 1901. évi XX.-tcz. 23. §-ban megjelöl. czélokra fordítandó 600 koronára, behajthatatlanság esetén 30 napi elzárásra emeltetik fel, továbbá a megítelt borérték is a jelzett czélokra fordítandó s egyszersmind az ítélet azzal egészítették ki, hogy az az illetékes borenőrző, valamint a borvizsgáló bizottsággal is közöltetni rendeltetik. A büntetés fölemelését azon körülmény indokolja, hogy az iratokból kitűnőleg, vádolt szándékosága nyilvánvaló, miután a már mesterségesnek nyilvánított borokat időközben el-

adta, illetőleg for alomba hozta, erről a vármegye közönsége 1903. évi április hó 8-án 5743. kihágási szám alatt kelt alispáni jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítették. Budapest, 1904. február hó 15. én. A miniszter meghagyásából: Dr. Sélly s. k. miniszteri tanácsos 4139/904. Másolatban Eger város rendőrkapitányának az 1810/903. számú jelentésére hivatkozva az iratok kapcsán tvábbi eljárás végett és általa az érdekelteknek kiadom s a rendőrkapitányt felhívom, hogy ezen ítélet végrehajtásáról tüzetes jelentését hozzám 30 nap alatt terjessze fel. Eger, 1904. március hó 26-án. Majzik Viktor s. k. alispán. Jelen hivatalos másolat hitelre: Eger város rendőrkapitányi hivatala.

Egyletek, szövetkezetek.

A székesfővárosi kisvendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának közgyűlése f. hó 14-én tartott az újjáirosház közgyűlési termében. Springer József h. elnök megnyitván a közgyűlést, üdvözölte a megjelenteket. Radványi Vilmos tb. főtktár terjesztette elő az évi jelentést, a zárszámadásokat és a jövő évi költségvetést. Ezek elfogadása után a tisztikar megalakulásához fogtak. Választásra került a sor s Drechsler Nándor indítványozta, hogy az eddigi helyettes elnököt Springer Józsefet válasszák meg elnöknek. Lukács János kéri az elnökválasztás elhalasztását, mert Springer, aki nem bírja teljesen a magyar nyelvet, nem képviselheti az ipartársulatot. A közgyűlés ily értelemben határozott s kimondta, hogy legközelebb rendkívüli közgyűlésen választ elnököt. Ezután választottak 14 választmányi tagot, amely után az alapszabályok módosítása került sorra. Mindenekelőtt a címet változtatták meg „Budapesti korcsmárosok ipartársulata”-ra, majd a beiratási díj és egyéb kisebb módosítások eszközöltettek az alapszabályokon. Megemlítjük még, hogy ez év folyamán az ipartársulat kebelébe rendes tagul 100 tag belépett — ami annyit jelent, hogy a korcsmárosok ipartársulata a boldogulás útján halad.

A Nagyvárad Pinceregylet ünnepélye. 30 éves fennállásának ünnepeltetését fenyegetesen készülni f. é. május hó 10. én a Nagyvárad Pinceregylet a nagyvárad Sz. V. K. Ipartársulata hozzájárulásával. E jubiláris ünnepély alkalmával szenteli fel a Nagyvárad Pinceregylet újonnan épült díszes házáat, megnyitja és rendeltetésének átadja az ország első pincér-menházát és pincér-szállót.

Fényesebb, maradandóbb eredményt 30 évi működésének ennél felmutatni aligha képes oly egyesület, amely parányi kezdetből, minden más oldalról jövő anyagi támogatás nélkül, saját filléreiből emelkedett arra a magaslatra, mely innár az első helyet foglalja el az országban és követendő példára serkentheti a hasonló egyesületeket. Szébb, maradandóbb, önmagát dicsérendőbb emléket emelni nem is lehet, mint amit a Nagyvárad Pinceregylet menházával állít a késői utókor számára, amely e nemes tényből mindig azt látandja, hogy a kartársi összetartozandóság, a kis erők tömörülése mily szép, mily nagy tényekre képes. Alant közöljük az ünnepély sorrendjét és műsorát, de bármily szép ünnepély alakjában ülnek is meg a nagyváradiak e jubiláris emléket, legszebben, legfényesebben az általuk létesített szálló és menház díszíti 30 éves fennállásukat.

E 30 éves fennállás óta működött és e szép eredményeket elért egyleti vezetőség, valamint a jelenleg működő tisztviselők

csoportos arcképeinek leleplezése méltó részét képezi a menház megnyitási ünnepélyének. A lélekemelő ünnepélyek emelésére 200 terítékű fényes bankettet rendeznek, amelyen Biharvármegye és Nagyvárad város notabilitásai helyezték kilátásba megjelenésüket. Banket után, este 8 órakor táncvigalom zárja be az ünnepélyt.

Az ünnepélyt rendező bizottság előmunkálatai — mint Nagyváradról értesítenek — a legjobb eredménnyel befejezést nyertek és másorát a következőképp állítja össze:

Régen 9 órakor a menház felszentelése és zárkőletétel. A felszentelési ünnepélynél Mezey Mihály közjegyző, a Nagyvárad Pinceregylet első elnökének fia tart beszédet; — a zárkőletéti aktuzt Kesztyűs János műépítész, aki a menházat építette, végzi.

1/211 órakor a menház és szálló megnyitása, melynek méltatására dr. Deési Géza, a Pinceregylet ügyésze, tart beszédet.

12 órakor az egylet 30 évi fennállásának története ünnepeltetik, melynek keretében az egylet fennállása óta működött és a jelenlegi tisztikar arcképeinek leleplezése megy végbe, mely alkalommal Biró Lajos, a Szabadság szerkesztője mond beszédet.

Délután 2 órakor dús menüből álló fényes banket, amelyen a megyei és városi notabilitások jelen lesznek.

Este 8 órakor hangverseny, amelyen részt vesznek: Székely Irén, a szegedi színház primadonnája; Bihari Ákos, a szegedi színház hősszerelmese; Mezey Mihály, a szegedi színház baritonistája; László Irén, a nagyvárad színház hősnője; Lövey Leó kómikus; Bihari László, színinövendék és Kocé Antal, zeneművész. Hangverseny után tánc virradtig.

A rendező-bizottság elnökei: Stern Herman örökös t. elnök, Czeglédi Sándor, alelnök, Kornhüser Henrik egyleti elnök, Hillinger Lipót ipartárs. elnök, Kriszta Sándor ipartárs. alelnök, Stern Sándor ipartárs. pénztárnok, Bars József egyt. alelnök, Fáy József egyt. pénztárnok, Sarkadi József egyt. és iparútsulati titkár.

A nagyszabású ünnepélyt hat csoportból álló bizottság készíti elő, melynek elnökei: Bors János, Kiss Kálmán, Márkus Samu, Fáy József, Kornhüser Henrik, Fehér Károly. Titkárok: Friedman Sándor, Klein Adolf, Schönfeld Márton.

HIREK.

Lapunk szerkesztői változása mult számunkban is felvetette hullámain, amennyiben előre nem látott avatatlan kézre bíztuk mult számunk összeállítását, mely avatatlanság a lapon tapasztalható beosztási rendtelenségen nyilvánul. A midőn eziránt t. olvasóink szíves elnézését kérjük, most már arról biztosíthatjuk, hogy lapunk szellemi részét oly szakegyenék végzik, kik mindenben t. olvasóink érdekeit tartják szem előtt és így lapunk jó szerkesztése biztosítva van.

Kiadóhivatal.

Hymen. Mittermayer Mihály szaktársunk eljegyezte Hell Boriska kisasszonyt. Zavartalan boldogságot kívánunk szép frigyükhöz.

A Gellérthegy és vasutja. A kereskedelmi miniszter a fővároshoz leiratot intézett, amelyben felhívja, hogy a maga szempontjából határozzon mielőbb a Gellérthegyre tervezett sikló dolgában, mert a miniszter az engedélyt érvénytelenné akarja tenni. Ez a leirat kellene, hogy a főváros hatóságának lelkiismeretét kissé megdöbbenste, mert csaknem teljesen a városon múlt, hogy a sikló tizenegy évi huzavona után nem épült meg s végre

az engedélyes Novák Ferenc műépítész belehalt a várakozásba. Minduntalan hangoztatják a kirándulóhelyek hiányát s a város szívében elterülő páratlan levegőjű, remek kilátásu hegyet mégsem igyekeznek hozzáférhetőbbé tenni. A túljóráis város nem mer csákányt emelni a citadellára, amelynek éktelen falai, hat esztendő óta kinálkoznak valamely egészséges terv megvalósításához alapul; az egész óriási plateau kopár, rendezetlen, mert a közmunkatanács úgy tartja, hogy a hegytetőn sem szabad 600 négyzetméternél kisebb telken építeni s maga a város sem igyekezik fásítással, útrendezéssel kellemessé tenni a hegyen való tartózkodást. A kioszknak nevezett korsmaépítéssel kimerült a hatósági bölcsesség s ha most a sikló tervét is eltemeti a kereskedelmi kormány, olyan elleledett, messze eső objektum lesz a Gellérthegy, mintha az oceanon túl lenne. Csak a szépet kereső, fáradtságtól nem féltő turisták tudnak majd róla.

A Stefánia-út világitása. A Stefánia-úti városi kiosk bérlője — mint megirtuk — az útát a Műcsarnoktól az István-útig villamos világitással akarja ellátni, hajlandó a berendezést és a fentartást a maga költségén fedezni, ha a város a szerződést, amely 1911-ben járna le, 1915-ig meghosszabbítja. A pénzügyi bizottság az ajánlatot elfogadta s így került az ügy a tanácsba, ahol kevésbé előzékenyen fogadták s különösen a polgármester volt ellene. Végre is abban állapodtak meg, hogy az ügyet visszaadják a pénzügyi osztálynak, hogy kérdezze meg az ajánlattevő bérlőtől, mennyivel nagyobb bérösszeget hajlandó fizetni, ha a berendezést (amelynek költsége 24,000 korona) s a világitást (évenként ezer korona) a főváros adná. Erre ugyan nem kerül a sor mert a fővárosnak nincs pénze lukszdolgokra, de az rt a tanács mégis kíváncsi, még pedig arra, hogy az ilyen kérdézősködéssel meddig lehet az ügyet elhuzni.

Hamis pénz a főváros környékén. Budapest és a környékén levő városokban nagyon sok ezüstforintos és ötkoronás került az utóbbi időben forgalomba. A váci rendőrségnek sikerült a banda egy tagját letartóztatni s így most egymásután fogdossák össze a pénzhamisítőkat a főváros környékén. A váci vásáron, mint tudósítónk jelenti, föltűnt, hogy egy Pirók Dezső nevű fiatalember nagyon sokat vásárolt és mindenütt ezüst pénzzel fizet. A pénzt megvizsgálták s kiderült, hogy minden darab sikerült hamisítvány, mire Pirók Dezsőt letartóztatták. Pirók aztán elmondta, hogy ő és több társa Csömör-ről kapja a hamis pénzt, amit Budapesten és környékén értékesítettek. A fővárosi rendőrségnek sikerült is elfogni a pénzhamisító banda öt tagját Csömörön, de a gépet, melylyel a pénzt gyártották, nem találták meg. Most már ez is a törvényszéken van. A vizsgálat ugyanis tovább folyt s a nyomozás kiterjedt Aszód vidékére. Az aszódi csendőrség Kamsza Teréz domonyvölgyi és Csernák István kisméti lakosokat letartóztatta. Mindkettőtől több száz darab hamis ötkoronást találtak s Csermáknál megtalálták a pénzt gyártó gépet is. A pénzhamisítőkat a budapesti törvényszék börtönébe kísérték.

Különös szövetkezet címmel ezt a hivatalos közleményt adta ki a rendőri sajtóiroda: Néhány hónappal ezelőtt az Andrássy-út 9. számú házában banküzlet nyílt meg, Bankbetéti társaság címmel, amely a budapesti törvényszéknél Salgó

és társa cég alatt volt bejegyezve. Salgó Armin mint beltag, Kramer Manó, mint kültag és Kemény (Kohn Izidor), mint üzletvezető szerepeit. A rendőrség már hosszabb idő óta figyelemmel kísérte a társaság működését és megállapította, hogy a bank existenciáját főleg arra alapítja, hogy külföldi váltókat számított le, de olyan formán, hogy a küldött váltókat a társak valamely más banknál leszámítolják a maguk számára s a felük részére a saját cégükkel mint elfogadók hat hónapos váltót küldöttek. Az egész bank nyilván szélhámosásra van alapítva, ami abból is kitünik, hogy a cég ötvenezer korona vagyonnal van bejegyezve, de sem Kramer Manónak, sem Salgónak nincs vagyona. Kramer, a kültag úr, a Bajnok-utca 6. számú házában egy rendőri felügyelet álló leányról él közös háztartásban, ahol mint albérlő szerepel. Kemény (Kohn) Izidor üzletvezető család miatt már vizsgálati fogságban ült. Kramer meg Salgó ellen már több eljárás volt sikkasztás és család miatt folyamatban. A társak nesztét vették a rendőrség érdeklődésének s az üzletet Deuschländer Lipótnak adták át, aki nem régen szabadult ki a középonti fogházból. A rendőrség ezekután a társaság üzleimeitől óva inti a közönséget.

Zsarolás. Kinos incidens játszódott le a napokban az Ujvilág-utca 7. számú házában s folytatólag a főkapitányságon. Az említett házában lakik Szüllő Géza orsz. képviselő. Csinos, halványarcu fiatalember állított be hozzá, akit már többször láttak ott. Pénzt kért Szüllő Gézától — nem először; a képviselő azonban ezuttal megtagadta és kiutasította. Az alamizna-kérő azonban erre nagy botrányt csapott s életveszedelmes fenyegetésekkel illette Szüllőt. Ez rendőrt hívatott s a fiatalembert bekisértette a főkapitányságra. Ott megállapították, hogy a följelentett férfi Wallenstein Sándor máramarosszigeti születésű házonnyegyszentendős pincér. Most se foglalkozása, se lakása nem volt. Kikisérték a toloncházba s onnan haza fogják toloncolni az illetőségi helyére.

A nagyváradai „Bihar“-kávéház ügye. A fizetéseketlené vált Gyárfás Pál, — mint nagyváradai tudósítóktól értesülünk — a „Bihar“-kávéház tulajdonjogáról most már végkép lemondani kényszerül, mert Füchsl háztulajdonossal nem bírt békés megegyezésre jutni, lévén a háztulajdonossal még két évi szerződése, amely Gyárfást — daczára, hogy összes hitelezőivel szépen kiegyezett és mindegyiknek fizetett — az üzlet tulajdonjogáról való lemondásra kényszeríté. A kávéház így e hó 18-án Füchsl háztulajdonos tulajdonába ment át, aki az üzletet Perl Alfréd jelenlegi főpincérnek adta bérbe. Érdekes megemlíteni, hogy Perl Alfréd az üzlet alapítása óta eleinte mint teke-őr, később másod-számolópincér, utóbb már mint főpincér működött ezen elsőrangú kávéházban és rövid időre bérlőjévé lett az üzletnek. A legnagyobb ritkaságzamba megy pincér-embernek ily gyors haladása és kétséget nem szenved, hogy Perl Alfrédet nem a véletlen szerencse, hanem dicséretre érdemes kiválósága, szakismerete, szeretetreméltósága és rendkívüli ügyessége segítette pályáján való ily gyors haladásra. Mi részünkről nemcsak örvendünk, hogy a kávés-szakma ily derék és kiváló egyénnel dicsekedhetik és Perl haladásával a nagyon megérdemelt jutalmat érte el, hanem üdvözljük a bérlőt, mint olyan embert, aki a nagyváradai elite-közönség előtt a kávésipar terén mindnyájunknak csak becsülést fog mindenha szerezni.

A szatmári Pannonia-szálló szétrombolása
A szatmári országgyűlési képviselő választás szomorú vége bizonyára élénk emlékeztetben van még. Mult év november hó 24-én történt, hogy Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek Szatmár város országos képviselőjévé történt megválasztása után, mintegy háromszáz főből álló tömeg a Pannonia szálló elé vonult és a legnagyobb szitkozódások közepette megrohanta az épületet, amelynek a földszintjén levő kávéházát és éttermét teljesen összerombolta.

A vandalizmus ügyében a lefolyt vizsgálat kiderítette, hogy majdnem száz ember vett részt a zavargásban. Az ügyészség azonban csak mintegy 56 egyén ellen emelt vádat.

A főtárgyalás, amely e hó 14-én vette kezdetét, legalább is 3—4 napot fog igénybe venni.

A vádlottak egy néhány kivételével mind tagadnak, még akkor is, ha kézzel fogható bizonyítékok igazolják, hogy az illető rombolt, pusztított. Mindegyik, mintha csak összebeszél volna, pusztá bámulója volt a rémesen borzalmas pusztításnak, a cselekvésről azonban tudni nem akarnak.

A vádlottak csupa éretlen tacsók, akiknek egy-két biztató szó elég volt, hogy minden további gondolkodás után törjenek, zúzzanak. Akad egy néhány meglelt ember is a vádlottak tömkelegében, akik szintén csak ártatlanságukat hangoztatják és alibi-jukat igazolják. A törvényszéknek mindenestre nehéz lesz a tiszta igazságot kideríteni, mert a terheltek a legnagyobb cinizmussal tagadnak, még akkor is, amidőn az ellenkezőjét bizonyítani egy másik ember is akad.

Dísztükrök a szatmári Pannonia-szálló nagytermében. A Pannonia dísztermének pazar pompájából hiányzik még valami. Egy néhány dísztükör, amely a hatalmas teremnek ékességét, díszét emelné. A tükrök felállításának terve már régebben merült fel s azok beszerzésére a város jövő évi költségvetésébe 2000 koronát vett fel. A díszterem öt tükre azonban 5000 koronánál is többre kerül s így felvetődött a kérdés, hogy a hiányzó összeg miből fedeztessék. A gazdasági szakbizottság a kérdésben úgy határozott, hogy a tanács hozassa meg az öt darab tükröt s a 2000 koronát fordítsa is erre a célra, a többi költséget pedig később fogják fedezni. Itt megemlítjük, hogy Bálint és Jámor cég, mely a Pannonia díszes épületét tervezte, remek tervet készített a tükrök keretére nézve is. A tervek stilszerűen illeszkednek bele a fényes díszterem keretébe. A tükrök közül kettőt a terem bejáratánál, hármat pedig az ajtókkal szemközi oldalra helyeznek el. Minthogy a díszteremnek nagy az akkusztikája, a bizottság a műszaki emberek véleménye folytán utasította a tanácsot, hogy az akkusztika mérséklésére tegyenek próbát a falaknak drapériákkal való ellátásával.

A M. O. P. E. nagyváradai választmánya f. é. május hó elsejével feloszlik. *Borsodi Imre* ügyvezető már el is utazott Orsházára, ahol a magánügynökség áldásosabb és jövedelmezőbb mesterségét vette ismét kezébe. A feloszlás következtében legtöbb anyagi kárt *Dalgos Ignác* és *Bors János* elnökök szenvedtek, akik a választmány 300 koronát tevő adósságát előlegezték, nem is számítva ehhez a választmányi tagok által már előbb előlegezett mintegy 200 koronát tevő összeget, melyet az előbbi deficitek fedezésére összeadtak. Ilyen eredmény után képzeltető, milyen reménytelen kopogtathat be ismét az O. M. P. E. egy másik szervező bizottsága.

Amerikai tolvajok. Egy angol napilap a newyorki rendőrségnek érdekes és éppen nem mindennapi fogásáról ad hírt. A tolvajok, kiket már régen keres a policia, a szállodákból lopkodták el a vendégek cipőit. Hárman vannak s mint az angol lap írja, ismert régi «cég.» Szokás szerint este nyolc óra felé bementek a kiszemelt szállóba s közösen szobát béreltek: az éjszakát azonban ilyen alkalommal nem a pihenésre szánták s alig csendesedett el a város zaja, ők már kémszemlére indultak, hogy érdemes lesz-e az éjjel dolgozni? A szállóbeli vendégek, mint rendszeren, kirakták cipőiket az ajtó elé, hogy reggelre a szőigák kitisztítsák. A cselekvés ideje elérkezett és a bátor legények serénykedtek is. Egy félóra mulva már nem volt cipő az egész szállóban. Zsákokban leeresztették az utcára, ahol társaik már ugyancsak aggódva várták az eredményt. Reggelre kelve, képzeltető nagy kavargodás támadt, mindenki a cipőjét kereste, megrohanták a szállótáladonost, aki végre kénytelen volt vendégeit új cipővel kárpótolni. Ilyenkor rendszeren magák a tolvajok csapták a legnagyobb lármát, kiabáltak, följelentéssel fenyegettek a pincéereket s nagy fölháborodásukban rendszeren elfeledték kifizetni a számlájukat. A szerencse már több ízben kedvezett nekik, míg végre egy ügyes detktív megesepte őket. A rendőrségen büzkén vallották, hogy ők csak negyben dolgoztak s kompániájuk annyi mindent szedett össze, hogy másképpen nem tudták értékesíteni, hanem e célra boltot nyitottak, ahol vígan folyt az adás-vevés. Hogy vevőiket télikabáttal is ellássák, erről is gondoskodtak a jó üzletemberek, pár hónappal ezelőtt egy egész ruhatárt loptak el. Egyszerűen a ruhatárost is bevették társnak. Amint a kihallgatások során kitudt, ebből a jámbor ruhatárosból, amerikai tolvajnyelven szólva, »kemény fiú« lett. Az övé volt az utca. Valamelyik társa hirtelen biciklikatasztrófát rendezett, vagy valami olyant követelt el, amivel magára vonta a járó-kelők figyelmét, bámező ember Newyorkban is akad elég, ilyenkor mutatta meg aztán »a kemény fiú« mit tud. Most egy ideig parlagon fog heverni a tudománya.

ÜZLETI HIREINK.

Ifj. Spiegel Ferenc, széles körben ismert derék kartársunk, külső soroksári-úti tűzéraktanya kantinjának tulajdonosa, megvette az ugyancsak külső soroksári-út 9. sz. alatt levő Molnár Endre-féle kávéházát, melyet a modern igényeknek megfelelőleg teljesen átalakított. Megnyitás e hó 20-án. Szakképzett kartársunk kezében e kávéház felvirágzását előre is biztosítva látjuk.

Vozignyi Antal fővárosi vendéglős, a Garay-utca 34. sz. a. levő vendéglőt kibérelte s azt újonnan berendezve, április 1-én megnyitotta. Kitűnő magyar konyháját és bácskai borait a nagyközönség figyelmébe ajánljuk.

Gebauer Antal, széles körben előnyösen ismert kartárs, e hó 15-én vette át a Fiumei vendéglőt s azt a legkényesebb igényeknek megfelelőleg alakította át és rendezte be. Ünneplés megnyitása e hó 18-án ment végbe.

Kopp János kartársunk május 1-én Dob-utca 78. sz. a. levő üzletét Budára, Lövház-utca 30. sz. alá helyezte át. Az új vállalatához sok szerencsét kívánunk és hiszszük, hogy kartársunkat nemcsak a

budai közönség fogja csakhamar megkedvelni, hanem régi pesti vendégei is előszeretettel fogják új helyiségében is felkeresni.

Németh János kartárs átvette a kispipa-utca és vásáresarnok-tér sarkán levő Kokas-féle vendéglőt. Bizton hiszszük, hogy az új tulajdonos kitűnő szakképzettségével pezsgő életet hoz ezen üzletbe, melynek felvirágztatását mi is kívánjuk.

Kardos József megvette *Farkas János* vendéglőjét, melyet április 19-én átvesz és egész újonnan átalakítja. Megnyitás május havában.

Farkas János Baross-utca 45. sz. alatt megnyitja összes kerti helyiségeit. Két tekepályát bocsát a nagy közönség rendelkezésére. Ünneplés megnyitása szép közönség jelenlétében, f. hó 17-én ment végbe. A megnyitáshoz az idő is kedvezett.

Pichler Ferenc úr általánosan ismert régi szaktársunk átvette az Erzsébet-körút 41. sz. a. Muhr-féle vendéglőt. Sok szerencsét kívánunk vállalkozásához.

Helyváltások. *Ifj. Ábrahám Vince,* az esztergomi Magyar Király szálloda főpincéri állását foglalta el. Ugyanítt mint éthordó *Uhlík József* működik. *Kolosea Viktor,* a budapesti Continental szálló étterem főpincére, Trencsénben Dávid Sándor helyét foglalta el az ottani Erzsébet-szálló éttermében, szintén főpincéri minőségben. Ugyanott *Lenesó Dezsó* az étlapírói, *Németh Sándor* az éthordói állást tölti be. *Borfiúk:* *Szedlacsék Kálmán* és *Aescher Artur.* *Pandula Lajos* úr volt nagy-kikindai Nemzetiszálloda üzletvezetője, Budapesten a Báthori kávéház üzletvezetői állását foglalta el. Debrecenben az Arany Bika éttermi főp. állását nem *Böcögő József,* mint ezt tévesen közöltük, hanem *Boda Mihály,* a szegedi Kass Vigadó huzamosb időn volt főpincére tölti be. *Böcögő József* barátunk febr. hó 1-étől a Bika kávéházban működik ily minőségben. Mellette mint fizető-pincéé szombathelyi *Lobermayer József,* az Ujkor vult agilis tudósító m. társa van hosszabb idő óta. U. itt mint s.-pincérek *Fixl György* és *Agols Péter* működnek. Az Angol királyi szálló éttermében *Kraft János* főpincér működik.

SZERKESZTŐI POSTA.

Érdeklődő. Köszönjük érdeklődését és becses cikkének, amely kitűnő gondolkodásra vall, készséggel adunk helyet mai számunkban. Önnel együtt, mi is úgy véljük, hogy ez ügyben valamennyiünknek kellene megmozdulnunk és a megoldás módját teljesen helyeseljük. A jelek különben már is oda mutatnak, hogy e tárgyhoz sok szakmabeli kartárs fog lapunk hasábjain hozzászólni és e megnyilatkozás által az eszmék teljes tisztázására bő alkalom nyílik.

V. Ö. Miskolc. Verseit megkaptuk. Elég esinosak de közlésükkel most sorját nem ejthetjük. Egy-idejűleg azonban arra kérjük, hogy ügyes tollát szakunkba vágó dolgokra is fordítsa, mely dolgozatainak mindenkor készséggel helyt adunk.

Ernő úr. Budapest. Amint lapunk mai számából láthatja, a szakképesítésre mások is, sőt sokan gondolnak és régóta gondoltak. Úgy hiszszük, hogy a terv felvetésével oly tárgyat érintettünk, amelyhez lapunkban igen sokan fognak hozzászólni.

B. M. úrnak, Szatmár-Németi. A lapot útnak indítottuk. Hogy a kiadóhivatal nem oka a tapasztalt mulasztásnak, azt addig is, míg az ehhez hasonló visszaélések felderítettetni fognak, kérjük szíves tudomásul venni.

K. K. úrnak Önnek és még sok más olvasónknak egyelőre a fentit mondhatjuk. A lapot a kiadóhivatal rendszeren megküldi.

Pályázati hirdetmény.

A »Budapesti Pincér-Egylet« tagjainak **Frohner-féle** alapítványára ezennel pályázatot hirdet.

A feltételek az egyleti irodában: **Kerepesi-út 9/b sz.** alatt megtekinthetők.

Határidő május 10.

Szállodai üzletvezető és könyvelő,

ki ezen minőségben már több elsőrangú szállodában működött s igen jó bizonyítványokkal rendelkezik s több nyelvet perfect folyékonyással bir szóban és írásban, állást keres. Hasonminőségű állásokon kívül elfogad fűrdőn gondnoki vagy igazgatói állást, melyeknek betöltésére széleskörű ismeretek és gyakorlati tapasztalat képesítik.

Üzletek vétele és eladása.

Ezen rovatban hirdett üzletek kizárólag lapunk kiadóhivatalával vannak összekötöttesben. — Az erre vonatkozó tudakozódások a kiadóhivatalhoz intézendők.

Kézi sörszivattyú-készülék

kézből olesón eladó. Sárkány-u. 5.

Kétesapos rézszivattyú

álvánnyal együtt eladó.

Vendéglőhelyiség

a Szondy- és Bajnok-utca sarkán augusztus elsejére kiadó. Bővebb felvilágosítást nyújt a házmaster.

Vendéglő

kaszárnyával szemben, malmok, gyárak és országos vásártér közelében, kimutatható jó forgalommal, más vállalkozás miatt jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

200 koronaért

eladó egy jó forgalmú kis vendéglő a városliget tölszomszédságában.

Forgalmas külbelki vendéglő

azonnal eladó 1200 forintért. Házbér 750 forint.

Új gramophon,

mely a kisvendéglősök bajján lett bemutatva és kitüntetve, olesó aron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Erzsébetfalván „egy ház”, melyben szatölcs-üzlet és lakosztály van, 155 □ telekkel, szabadkézből azonnal eladó. Ugyanott egy egész új „Grammophon” 50 lemezzel *potom áron* eladó. Cim a kiadóban

20 hektoliter 6 éves Rizlingi

helyben megadóztatva, a legjutányosabban eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó egy kitünő karban lévő villamos zongora s ugyanott több boroshordó. Lipót-körút 11., Borsody-vendéglő.

Jókarban lévő

és 40 lemezzel rendelkező Gramophon, mely a Kis-vendéglősök bajján volt kiállítva és kitüntetve — és közel 400 forintba került — a legjutányosabb módon eladó. Cim a kiadóban.

Keretetik megvételre

100—120 drb. kerti-szék (köztük 40—50 nádszék) és 4 szögletű asztalok, ezenkívül — sörödökben használni szokott 50—60 drb. — kék- és virosvirágos (fehér alappal) abrosz. Cim: Schneider Adolf Szatmár, Deák-tér 12.

* Ezen rovatban közöltekt nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

HAZAI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Különféle cégek.

Csögl János

első »pécsi« hordógyára. Indóház-u. 21. Hordógyártmányok borkereskedők, sör- és szeszgyárak részére a legjutányosabb árak mellett.

Silbermann Ignác

nagyváradai pincér-egyleti ügynöksége. Legelterjedtebb közvetítéi iroda.

Pécsi »Ujsörgyár«,

a vidéken legnagyobb és legmodernebbul berendezett sörgyár. Söre vetekedik a kőbányai gyárak sörével. Cim: Pécs, Mohácsi-országot 20.

BORVÁSÁR.

Egri borok!

Atyám, Babocsay Sándor ügyvéd borainak kezelését átvettem. Vannak pincéinkben: *fillokszera előtti „ó-vörös“* és 1901. évi *fehér borok*. — Kis- és nagymértékben eladók. — Babocsay Gyula gazdász, Egerben.

Bor-eladás.

Üzletem felhagyása folytán, érmelléki ó- és újboraimat alább jelzett árakon eladom. Az árak pincéimben, hordó nélkül értendők.

75 hektoliter 1900. és 1901. évi termés **olasz rizling**, palackképes. 100 liter ára 72 korona.

26 hektoliter **Korbonet és burgondi**, vörös, igen erős. 1901. évi termés, palackképes. 100 liter ára 80 korona.

45 hektó **érmelléki** vegyesfaj szőlőbor. 1900. és 1901. évi termés, ó-bor, palackképes. 100 liter ára 60 korona.

30 hektó **olasz rizling**. 1903. évi termés. 100 liter ára 65 korona.

700 liter **bajnózi rizling** és 400 liter **muskatáj**. 1903. évi termés. 100 liter ára 65 korona.

200 hektoliter vegyesfaj szőlőből **szürp**, új-bor. 1903. évi termés. 100 liter ára 40 korona.

Az eladás készpénz vagy utánvétel mellett történik. A borok jóságáért, tisztaságáért és tiszta kezeléséért teljes felelősséget vállalok. Mintát egyliteres üvegben, bármelyik fajtából, 1 koronáért póstán küldök.

Kiss Jstván

Nagy-Károly

(Szatmármegye).

Sürgöny!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy az **Akácfa-utca 56. szám** alatt lévő **nagy vendéglő** vezetését 1904. évi április hó 14-én átvettem.

Főtörökvésem oda irányul, hogy jó magyar konyhámmal, valamint tiszta és jó itálaimmal a n. é. közönség elismerését kiérdemeljem.

Kizárólag saját szüretelésű boraim a felsorolt árak mellett kaphatók:

Uj bor	lit. 26 kr.	Baranyai vörös	lit. 50kr.
Paksi fikszi	» 25 »	Egri vörös	» 80 »
Paksi fehér	» 40 »	Ürmös	» 50 »
Baranyai fehér	» 50 »	Kis üstön főzött	» 100 »
Magyarádi	» 60 »	Törköly	» 80 »
Rizlingi	» 80 »	Szerémi szilv.	» 100 »
Szővői siller	» 30 »		

6 literől kezdve a megrendelt borokat házhoz is szállítom. Nagyobb megrendelésnél még olesóbb árak lesznek számítva.

A legjobb friscsapolt sörök.

Márciusi világos fris-	Egy pohár	8 kr.
sen csap. kimérve	Egy nagy üveg	12 »
literje	24 kr.	Egy kis
		» 10 »

Különféle ásványvizek.

Egy üveg jégbehűtött szódavíz 3 kr.

Nagy ebédlőm mindenkor díjtalanul rendelkezésre bocsájtom a n. é. közönségnek lakodalmak és névünnepek vagy multságok megtartására.

Becses pártfogását kéri

Ferenczy Jstván.

vendéglős ü. v.

A legjobb és legolesóbb ásványvíz a szántói savanyúvíz

mely számos kitüntetésben részesült, legutóbb a kiállítási érmet kapta, megrendelhető a **forrás kezeléségénél, posta Hont-Szántó.**

1 rekesz 25 palack 1.30 literes	4 frt	50 kr.
1 » 25 » 0.70 »	4 »	— »
1 » 50 » 0.70 »	7 »	50 »

Ujra töltésnél, ha a palackok bérmentve vissza küldetnek, egy töltés öt krajcár; az ide-oda fuvarozás költségeivel együtt **Szakállós állomáson feladva.**

!! Soproni sör!!

!! Soproni sör!!

A soproni sörfözde budapesti sörraktára

Budapest

VII., Kertész-utca 30. sz.

volt Király-sörfözde helyiségeiben

ajánlja kitünő minőségű

soproni sörét.

— Olesó árak! —

Pontos kiszolgálás!

A soproni sörfözde budapesti képviselője:

GRÜNFELD MIKSA

!! Soproni sör!!

!! Soproni sör!!

Naponta friss hal!

Szállít vendéglosöknöknek (és privát házakhoz) bármikor **friss harcsát, fogast, tokot, pontyot, csukat** stb. a legolesóbb napi árban.

HAJNAL L.

Központi vásáresarnok, IV. ajtó, bejárat mellett.

A világhírű francia

Delbeck & Co.

reimsi pezsgőborgyár

és a műneheni Hofbräu

magyarországi főlerakata.

BRÁZAY KÁLMÁN

BRÁZAY KÁLMÁN

Válogatott fűszerárúk, mindennemű bel- és külföldi csemegék, magyar és francia pezsgő-borok rum, thea, liqueörök, sajt, vaj, kassai, prágai, sonka, felvágottak, gyümölcsök stb. raktára.

BRÁZAY KÁLMÁN-nál

Muzeum-körút 23.

